

1

Furculițe. Cuțite. Linguri.

În ordinea asta.

Britt-Marie nu e, de bună seamă, genul de om care îi judecă pe alții, departe de ea gândul. Dar niciunei persoane civilizate nu i-ar putea da prin cap să aranjeze tacâmurile în sertar altfel decât se cade, nu-i așa? Că ea chiar nu judecă pe nimeni, totuși, doar nu suntem animale, nu?

O zi de luni, în ianuarie. Britt-Marie stă așezată la o mică masă de scris, într-un mic birou al Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă. Ordinea tacâmurilor în sertar n-are nimic de-a face cu asta, firește, dar se gândește că e un soi de simptom a tot ce a mers prost în ultimul timp. Tacâmurile se pun întotdeauna în ordinea obișnuită, fiindcă viața trebuie să meargă înainte ca de obicei. Viața obișnuită e prezentabilă. În viața obișnuită ai grijă de copii, faci curat în bucătărie și ordine pe balcon. Că e mereu mai mult de trebăluit decât ai crede. Pe balcon, adică.

În viața obișnuită n-ai ce să cauți la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Fata din spatele mesei de scris are părul tuns scurt, băiețește. Nu c-ar fi ceva greșit în asta, firește, că Britt-Marie n-are prejudecăți. Așa-i la modă, acum, de bună seamă. Fata îi arată un formular și zâmbește, în mod evident grăbită.

— Completați numele, codul numeric personal și domiciliul, vă rog!

Britt-Marie trebuie înregistrată. De parcă ar fi vreo infractoare. De parcă ar fi venit să le fure slujbele celor de la agenție.

— Lapte, zahăr? întrebă fata, oferindu-i cafea într-o ceașcă de plastic.

Nu, Britt-Marie nu-i judecă pe alții, nici gând, dar asta-i comportament civilizată? Ceașcă de plastic, auzi! Ce, e război? Ar vrea să-i spună asta fetei, dar, întrucât Kent o îndeamnă mereu să fie mai „sociabilă“, Britt-Marie zâmbește cât de diplomatic poate și așteaptă să i se ofere și farfurioară pentru ceașcă.

Kent e soțul lui Britt-Marie. E antreprenor. Unul de mare, mare succes. Face afaceri cu Germania și e foarte, foarte sociabil. Fata îi oferă și două pachetele cu lapte, dintr-acela care nu trebuie ținut în frigider. Apoi îi întinde un pahar din plastic, plin cu lingurițe din plastic. Britt-Marie n-ar fi fost mai îngrozită nici dacă i s-ar fi oferit un șarpe.

Britt-Marie a fost aici

— Nici lapte, nici zahăr? întrebă fata nedumerită.

Britt-Marie dă din cap că nu și mătură biroul cu palma, de parcă ar fi plin de firimituri invizibile. Hârtii împrăștiate peste tot, debandadă. Că fata n-are timp să facă ordine, firește, ocupată cum e cu cariera, din câte își dă seama Britt-Marie.

— OK, scrieți-vă doar adresa acolo! zâmbește fata, cu ochii în formular.

Britt-Marie își ațintește privirea în genunchi și mătură firimituri invizibile de pe fustă. Îi e dor de acasă, de sertarul ei cu tacâmuri. De viața obișnuită. Îi e dor de Kent, pentru că el completează de obicei formularele.

Fata pare gata să deschidă din nou gura, așa că Britt-Marie o întrerupe:

— Dacă nu deranjez, ceva pe care să pun ceașca?

Britt-Marie spune „ceașcă“, deși e doar un recipient din plastic, pe tonul acela pe care îl folosește negreșit când e nevoită să-și adune toată stăpânirea de sine.

— Ce? exclamă fata, ca și când ceștile se pot pune oriunde, pur și simplu.

Britt-Marie zâmbește cât de sociabil poate.

— Ai uitat să-mi dai farfurioară. Să nu lase ceașca urme pe masă, pricepi dumneata?

Fata de cealaltă parte a mesei de scris nu pare să priceapă la ce ar folosi farfurioarele. Sau porțelanul. Sau oglinzile, dacă e să judece după frizura fetei.

— Aș, n-are nimica, puneți-o oriunde! răspunde ea netulburată, arătându-i un loc oarecare pe birou.

De parcă viața ar fi așa de simplă! De parcă nu contează dacă folosești farfurioară au ba sau dacă pui tacâmurile în ordinea corectă! Fata lovește ușurel formularul cu pixul, arătându-i rubrica „Domiciliul“. Britt-Marie răsufală foarte, foarte răbdătoare. Nu oftează, nu.

— Bine, dar ceștile de cafea nu se pun direct pe masă, pur și simplu! Lasă urme, înțelege și dumneata!

Fata studiază masa de scris, care arată de parcă niște copii mici au încercat să mănânce cartofi direct de pe ea. Cu furcile. Pe întuneric.

— Aș, nu contează, oricum e veche și zgâriată! spune ea zâmbind.

Britt-Marie urlă în sinea ei.

— Bănuiesc că duminică nu ți-a dat prin cap că e din cauză că nu folosești farfurioare, constată ea.

O spune cu toată bunăvoința, firește. Deloc „pasiv-agresiv“, cum i-a auzit odată pe copiii lui Kent vorbind despre ea, când credeau că nu-i aude. Britt-Marie chiar nu e pasiv-agresivă. E binevoitoare. Și, după ce i-a auzit pe copiii lui Kent făcând-o „pasiv-agresivă“, a fost extrabinevoitoare câteva săptămâni în șir.

Fata de la agenție pare ușor încordată. Își masează sprâncenele.

— Bun... deci, cum ați zis că vă cheamă? Britt, nu?

Britt-Marie a fost aici

— Britt-Marie. Doar sora mea îmi zice Britt, o corectează Britt-Marie.

— OK, completați formularul... vă rog! spune fata.

Britt-Marie aruncă o privire spre hârtiile care îi cer să declare cine este și unde locuiește. E nevoie de o grămadă ridicol de mare de hârtii ca să fii om în ziua de azi, crede Britt-Marie cu convingere. De absurd de multă birocrație doar ca societatea să te lase să fii membru.

Fără tragere de inimă, își completează numele, codul numeric personal și numărul de telefon. Lasă necompletat spațiul pentru adresă.

— Ce pregătire aveți? o interoghează fata.

Britt-Marie își strânge tare baierle genții.

— Țin să menționez că pregătirea mea este excepțională! exclamă ea.

— Bine, ce studii aveți? Asta voiam să zic.

Britt-Marie răsuflă scurt pe nas. Nu pufnește, nu, că Britt-Marie nu e genul de om care să pufnească.

— Țin să menționez că dezleg foarte multe careuri de cuvinte încrucișate și asta nu se face fără o pregătire temeinică.

Ia o mică înghițitură din cafea. Nu are deloc gustul cafelei lui Kent. Kent face cafea foarte bună, toată lumea zice. Britt-Marie aduce ceștile și farfurioarele și Kent se ocupă de cafea. Așa și-au clădit o viață împreună.

— Aha, spune fata, apoi, zâmbind încurajator, continuă: Ce experiență aveți în câmpul muncii?

FREDRIK BACKMAN

— Ultima slujbă a fost de chelneriță. Am recoman-
dări excepționale! declară Britt-Marie.

Fata o privește plină de speranță. Dar îi trece repede.

— Și când a fost asta? întreabă ea.

— În 1978, răspunde Britt-Marie.

— Aha! exclamă fata, încercând să zâmbească și
să-și ascundă, fără succes, reacția. Și de-atunci n-ați mai
lucrat?

— Am lucrat zi de zi de-atunci, l-am ajutat pe soțul
meu cu firma, răspunde Britt-Marie jignită.

Fata o privește din nou plină de speranță. Ai zice că
s-a învățat minte după primul răspuns al lui Britt-Marie,
dar nu...

— Și ce sarcini de muncă aveți în cadrul firmei?

— Mă ocupam de copii și aveam grijă să avem un
cămin prezentabil, răspunde Britt-Marie.

Fata zâmbește, încercând să-și ascundă dezamăgi-
rea, cum fac oamenii care nu înțeleg diferența dintre
„locuință“ și „cămin“. Tocmai grija e cea care face dife-
rența. Să te îngrijești să fie farfurioare și cești de cafea
adevărate, să faci paturile temeinic dimineața – Kent
glumește cu cunoștințele lui că, dacă te împiedici de
pragul dormitorului lor, „riscul să-ți rupi vreun os e
mai mare dacă aterizezi pe cuvertură decât pe podea“. Britt-Marie urăște când îl aude spunând asta. Oamenii
civilizați ridică piciorul când trec pragul unei uși. Ce, e
prea mult să ceri asta? Să fii civilizată?

Britt-Marie a fost aici

Când Britt-Marie și Kent trebuie să plece în vreo călătorie, Britt-Marie presară bicarbonat de sodiu pe saltea preț de douăzeci de minute înainte să facă patul. Bicarbonatul absoarbe umezeala și mirosurile și împrăștează salteaua. Bicarbonatul ajută la aproape orice, așa a învățat Britt-Marie. Kent se plânge că o să întârzie, dar Britt-Marie odată își împreunează hotărâtă mâinile pe burtă și îi zice: „Trebuie să fac patul înainte să plecăm, Kent! Dacă murim?”

De fapt, de asta nici nu-i place lui Britt-Marie să călătorească. Moartea. Nici măcar bicarbonatul nu ajută împotriva morții. Kent spune că exagerează și atunci Britt-Marie urlă. În sinea ei, firește. Oamenii chiar mor pe nepusă masă când călătoresc. Ce-ar zice proprietarul apartamentului dacă ar fi nevoit să spargă ușa și ar da de o saltea îmbâcsită? Că Britt-Marie și Kent sunt niște îngălați?

Fata se uită la ceas.

— O...K, zice ea.

Lui Britt-Marie i se pare un pic critic tonul ei, așa că simte nevoia să se apere:

— Copiii sunt gemeni și avem balcon. Și e mult de muncă dacă ai balcon, mai mult decât își închipuie lumea.

Fata încuviințează precaută.

— Câți ani au copiii dumneavoastră?

— Sunt copiii lui Kent. Au treizeci.

FREDRIK BACKMAN

Fata încuviințează și mai lent.

— Deci nu mai locuiesc acasă.

— Firește că nu.

Fata se scarpină în creștet de parcă ar căuta ceva.

— Și aveți șaiszeci și trei de ani?

— Da, răspunde Britt-Marie de parcă n-are nicio importanță.

Fata își dregă vocea de parcă are, totuși, o oarecare importanță.

— Mda, Britt-Marie, sinceră să fiu, din cauza crizei financiare și toate cele, e cam subțire treaba cu joburile pentru cei în... situația dumneavoastră.

Sună de parcă „situația“ nu e tocmai cuvântul pe care îl căuta fata. Britt-Marie trage adânc aer în piept și zâmbeste răbdătoare.

— Kent zice că s-a terminat criza financiară. E antreprenor, pricepi dumneata? Așa că înțelege lucruri care, poate, nu sunt de competența dumatiale.

Fata clipește inutil de mult. Se uită din nou la ceas.

— Mda, deci... eu v-am înregistrat, dar...

Nu pare deloc în largul ei. Asta o stresează pe Britt-Marie. Așa că se hotărăște brusc să-i facă un compliment fetei, ca să dea dovadă de bunăvoință. Se uită în jur, căutând ceva pentru care s-o complimenteze și, în cele din urmă, reușește să spună, cu cel mai sociabil zâmbet de care e în stare:

— Frizura dumatiale e foarte modernă.

Britt-Marie a fost aici

Fata își pipăie tunsoarea, fâstâcându-se.

— Ce? A, mersi!

— Foarte curajos din partea dumitale să te tunzi atât de scurt cu o frunte atât de lată! adaugă Britt-Marie.

Cinstit vorbind, fata pare un pic jignită de complimentul lui Britt-Marie. Că așa pățești dacă încerci să socializezi cu tinerii din ziua de azi, firește! Fata se ridică de pe scaun.

— Mulțumesc că ați venit! V-am înregistrat în baza noastră de date! Vă contactăm noi!

Îi întinde lui Britt-Marie mâna în semn de la revedere. Britt-Marie se ridică și îi pune ceașca din plastic în mână.

— Când? vrea ea să știe.

— Păi, greu de zis... spune fata.

Britt-Marie zâmbește diplomat. Deloc acuzator.

— Adică eu să stau și să aștept, firește. Ca și când n-am nimic mai bun de făcut. Asta vrei să zici?

Fata înghite în sec.

— Deci... o să vă caute colegul meu în legătură cu cursul de calificare și...

— Nu-mi trebuie un curs, îmi trebuie o slujbă, o lămurește Britt-Marie.

— Da, da, dar e greu de zis când o s-apară ceva, încearcă fata.

Britt-Marie scoate un carnețel din geantă.

— Să zicem mâine?